U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce **B. H.,** proti žalované **České republice - Krajskému soudu v Hradci Králové**, se sídlem Československé armády 218, 502 08 Hradec Králové, o žalobě na nezákonnosti při provádění dědického řízení, o námitce podjatosti soudců Krajského soudu v Hradci Králové,

takto:

Soudci Krajského soudu v Hradci Králové JUDr. Jan Rutsch, JUDr. Pavel Kumprecht a Mgr. Helena Konečná **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 30 A 32/2010.

O d ů v o d n ě n í :

V žalobě označené jako správní žaloba *„na nezákonnosti při provádění dědického řízení“* po matce žalobce J. H. podané dne 28. 6. 2010 u Krajského soudu v Hradci Králové žalobce popisuje konkrétní nezákonnosti, k nimž mělo dojít v řízení vedeném u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 30 Ca 109/2009, a žádá jejich nápravu.

Podáním doručeným krajskému soudu dne 30. 7. 2010 namítl žalobce podjatost soudců Krajského soudu v Hradci Králové JUDr. Jana Rutsche, JUDr. Pavla Kumprechta a Mgr. Heleny Konečné, kteří se podle žalobce prokazatelně dopustili nepravdy v usnesení č. j. 30 Ca 109/2009 - 12, v němž senát složený ze jmenovaných soudců Krajského soudu v Hradci Králové konstatoval, že lhůta pro odstranění vad podání v citované věci marně uběhla a že podatel na výzvu krajského soudu nijak nereagoval. Žalobce však namítá, že uvedená skutečnost je zjevná nepravda, neboť soud jeho podání prokazatelně převzal dne 21. 9. 2009. V témže podání žalobce namítl rovněž podjatost předsedy Krajského soudu v Hradci Králové JUDr. Milana Bořka.

Dne 29. 9. 2010 bylo krajskému soudu doručeno další podání žalobce, v němž doplnil důvody podjatosti zmíněných soudců JUDr. Jana Rutsche, JUDr. Pavla Kumprechta a Mgr. Heleny Konečné, a konstatoval, že jmenovaní soudci neprodleně neopravili zjevné nesprávnosti ve věci sp. zn. 30 Ca 109/2009, což je v rozporu se soudním

řádem správním. Žalobce v uvedeném podání namítl rovněž podjatost všech místopředsedů a ostatních soudců Krajského soudu v Hradci Králové.

Soudci senátu 30 A k námitce podjatosti vznesené žalobcem uvedli, že se v předmětné věci necítí být podjatými a není jim známa žádná skutečnost, ze které by mohly vyplynout důvody případných pochybností o jejich nepodjatosti, což stvrdili svými podpisy dne 30. 9. 2010. Následně byla věc předložena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o námitce podjatosti podle § 8 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.").

Námitka podjatosti je zčásti nepřípustná, a zčásti nedůvodná.

Nejvyšší správní soud upozorňuje, že se nemohl zabývat námitkou podjatosti směřující proti JUDr. Milanu Bořkovi, předsedovi Krajského soudu v Hradci Králové, jelikož se nepodílí na projednávání a rozhodování věci vedené pod sp. zn. 30 A 32/2010. Institut podjatosti slouží totiž *„k naplnění jednoho ze základních funkčních principů soudnictví v moderním demokratickém právním státě, vyžadujícím, aby spory účastníků rozhodovali jenom takoví soudci, kteří nemají na věci jakýkoliv zájem a u nichž je proto předpoklad, že spor budou rozhodovat zcela nestranně. Soudnictví je ovšem vždy pojmově spjato s rozhodováním konkrétních pří, tj. nemá povahu akademického řešení obecných právních otázek, které nemají význam pro účastníky řízení; proto i uvedený základní funkční princip nestrannosti je nutno vztahovat toliko ke konkrétní rozhodované věci*" (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 12. 2008, č. j. Nao 108/2008 - 34, dostupné na www.nssoud.cz). Žalobce proto může namítat podjatost pouze u těch soudců, kteří mají v jeho věci rozhodovat. Pokud namítá podjatost soudců jiných, jde o nepřípustný návrh ve smyslu ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a je třeba jej odmítnout. Nad rámec uvedeného zdejší soud dodává, že JUDr. Milan Bořek nemůže mít jako soudce žádný vliv na rozhodování věci žalobce, neboť podle rozvrhu práce byla věc přidělena jiným soudcům. Z rozvrhu práce Krajského soudu v Hradci Králové je dále zřejmé (srov. http://portal.justice.cz/), že JUDr. Bořek působí jako soudce na občanskoprávním oddělení krajského soudu, nikoliv na úseku správního soudnictví. Ani jako funkcionář státní správy soudu nemá předseda soudu oprávnění zasahovat do rozhodovací činnosti jednotlivých soudců (obdobně srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 7. 2009, č. j. Nao 33/2009 - 25, dostupné na www.nssoud.cz).

Z téhož důvodu se Nejvyšší správní soud nezabýval ani námitkou podjatosti směřující proti všem místopředsedům a ostatním soudcům Krajského soudu v Hradci Králové, kteří se na projednání a rozhodování věci žalobce vedené pod sp. zn. 30 A 32/2010 nepodílí.

Námitkou podjatosti soudců JUDr. Jana Rutsche, JUDr. Pavla Kumprechta a Mgr. Heleny Konečné, kteří mají věc projednávat a rozhodovat, se pak Nejvyšší správní soud zabýval věcně.

Podle prvého odstavce ustanovení § 8 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci,

kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezaujatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů práva v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy).

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (článek 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána soudu příslušnému a přikázána soudu, resp. soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 - 16, dostupné na www.nssoud.cz).

Žalobce námitku podjatosti soudců senátu 30 A Krajského soudu v Hradci Králové založil na skutečnosti, že se v jiném řízení týkajícím se žalobce *„prokazatelně dopustili nepravdy“* a že *„dodnes neopravili zjevnou nesprávnost“* ve věci vedené u krajského soudu pod sp. zn. 30 Ca 109/2009.

Nestrannost soudce se zkoumá jednak ze subjektivního a jednak z objektivního hlediska. Subjektivní kritérium vypovídá o osobním přesvědčení soudce v daném případě, objektivní naproti tomu svědčí o tom, že soudce skýtá dostatečné záruky vylučující jakékoliv legitimní pochybnosti v tomto ohledu. V dané věci bylo subjektivní stanovisko žalobce skutečně podnětem k tomu, aby se Nejvyšší správní soud podjatostí soudců senátu 30 A Krajského soudu v Hradci Králové JUDr. Jana Rutsche, JUDr. Pavla Kumprechta a Mgr. Heleny Konečné zabýval. Subjektivní náhled uvedených soudců, jak vyplývá z jejich vyjádření, svědčí o tom, že se za podjaté v souzené věci nepovažují.

Z hlediska objektivního má při posuzování námitky podjatosti v této věci klíčový význam ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s., věta třetí, podle níž *důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech*. Uvedená námitka žalobce nemůže být shledána důvodnou, neboť okolnosti spočívající v postupu a rozhodování soudců JUDr. Jana Rutsche, JUDr. Pavla Kumprechta a Mgr. Heleny Konečné ve věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 30 Ca 109/2009 nemohou být důvodem pro jejich vyloučení. Jak Nejvyšší správní soud poznamenal v usnesení ze dne 22. 7. 2009, č. j. Nao 48/2009 - 162, dostupném na www.nssoud.cz, „[d]*řívější rozhodování soudců, které se autoritativně vyslovilo k právům a povinnostem žalobkyně, nezpůsobuje jejich podjatost, jakkoli mohlo být pro žalobkyni nepříznivé. Právě v rozhodovací činnosti soudce se projevuje jeho nezávislost, a*

nesouhlas žalobkyně s právními závěry, které soudce dříve vyslovil, je při hodnocení otázek podjatosti nevýznamný. Zpochybňovat rozhodnutí soudu jistě lze; k tomu však slouží opravné prostředky (jsou-li přípustné), event. ústavní stížnost, nikoli námitka podjatosti".

Vzhledem k tomu, že uvedené skutečnosti nemohou být ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. důvodem pro vyloučení soudců, a jiné skutečnosti žalobce netvrdí, rozhodl Nejvyšší správní soud, že soudci senátu 30 A Krajského soudu v Hradci Králové JUDr. Jan Rutsch, JUDr. Pavel Kumprecht a Mgr. Helena Konečná nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodování této věci.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. listopadu 2010

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu